DIREKTIVA (EU) 2024/825 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 28. veljače 2024.

o izmjeni direktiva 2005/29/EZ i 2011/83/EU u pogledu jačanja položaja potrošača u zelenoj tranziciji boljom zaštitom od nepoštenih praksi i boljim informiranjem

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ([1]),

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ([2]),

budući da:

(1) Kako bi se doprinijelo pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta na temelju visoke razine zaštite potrošača i zaštite okoliša, te kako bi se ostvario napredak u zelenoj tranziciji, ključno je da potrošači mogu donositi utemeljene odluke o kupnji i tako doprinijeti održivijim obrascima potrošnje. To podrazumijeva da su trgovci odgovorni za pružanje jasnih, relevantnih i pouzdanih informacija. Stoga bi u pravo Unije o zaštiti potrošača trebalo uvesti posebna pravila kako bi se suzbile nepoštene poslovne prakse koje zavaravaju potrošače i sprečavaju ih da odabiru održivu potrošnju, kao što su prakse povezane s ranim zastarijevanjem robe, zavaravajućim tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš („manipulativni zeleni marketing”), zavaravajuće informacije o društvenim obilježjima proizvoda ili poslovanja trgovaca ili netransparentne i nevjerodostojne oznake održivosti. Ta će pravila nacionalnim nadležnim tijelima omogućiti da djelotvorno odgovaraju na takve prakse. Osiguravanjem poštenih, razumljivih i pouzdanih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš trgovcima će se omogućiti da rade pod jednakim uvjetima, a potrošači će moći odabrati proizvode koji su istinski bolji za okoliš od konkurentskih proizvoda. Time će se potaknuti tržišno natjecanje što će dovesti do okolišno održivijih proizvoda te će se time smanjiti negativan utjecaj na okoliš.

(2) Ta nova pravila trebalo bi uvesti izmjenom članaka 6. i 7. Direktive 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) u pogledu poslovnih praksi koje se smatraju zavaravajućima, i stoga zabranjenima, na temelju ocjene pojedinačnog slučaja, i izmjenom Priloga I. Direktivi 2005/29/EZ dodavanjem određenih zavaravajućih praksi koje se u svim okolnostima smatraju nepoštenima i stoga zabranjenima. Kako je već utvrđeno u Direktivi 2005/29/EZ, i dalje bi trebalo biti moguće smatrati da je poslovna praksa nepoštena na temelju članaka od 5. do 9. te direktive, unatoč tomu što ta određena praksa nije navedena kao nepoštena poslovna praksa u Prilogu I. Direktivi 2005/29/EZ.

(3) Kako bi potrošači bili osnaženi za donošenje utemeljenijih odluka i kako bi se tako potaknula potražnja za održivijom robom i njihova ponuda, ne bi ih trebalo zavaravati u pogledu okolišnih ili društvenih obilježja proizvoda ili aspekata kružnosti, kao što su trajnost, mogućnost popravka ili recikliranja u okviru cjelokupnog predstavljanja proizvoda. Članak 6. stavak 1. Direktive 2005/29/EZ trebalo bi stoga izmijeniti dodavanjem okolišnih i društvenih obilježja i aspekata kružnosti na popis glavnih obilježja proizvoda u pogledu kojih se prakse

([1]) SL C 443, 22.11.2022., str. 75.
([2]) Stajalište Europskog parlamenta od 17. siječnja 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 20. veljače 2024.
([3]) Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”) (SL L 149, 11.6.2005., str. 22.).

trgovca mogu smatrati zavaravajućima nakon ocjene pojedinačnog slučaja. Informacije koje trgovci pružaju o društvenim obilježjima proizvoda u cijelom njegovom lancu vrijednosti mogu se, na primjer, odnositi na kvalitetu i pravednost radnih uvjeta uključene radne snage, kao što su primjerene plaće, socijalna zaštita, sigurnost radnog okruženja i socijalni dijalog. Takve se informacije mogu odnositi i na poštovanje ljudskih prava, na jednako postupanje i jednake mogućnosti za sve, uključujući rodnu ravnopravnost, uključivost i raznolikost, na doprinose socijalnim inicijativama ili na etičke obveze, kao što je dobrobit životinja. Okolišna i društvena obilježja proizvoda mogu se razumjeti u širem smislu, tako da obuhvaćaju okolišne i društvene aspekte, utjecaj i učinkovitost proizvoda.

(4) Tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, posebno tvrdnje koje su povezane s klimom, u sve se većoj mjeri odnose na buduću učinkovitost u obliku prelaska na ugljičnu ili klimatsku neutralnost, ili sličan cilj, do određenog datuma. Takvim tvrdnjama trgovci stvaraju dojam da potrošači kupnjom njihovih proizvoda doprinose niskougljičnom gospodarstvu. Kako bi se osigurala pravednost i vjerodostojnost takvih tvrdnji, članak 6. stavak 2. Direktive 2005/29/EZ trebalo bi izmijeniti kako bi se, nakon ocjene pojedinačnog slučaja, zabranile takve tvrdnje ako nisu popraćene jasnim, objektivnim, javno dostupnim i provjerljivim obvezama i ciljevima koje je pružio trgovac i koje su navedene u detaljnom i realističnom planu provedbe koji pokazuje kako će se te obveze i ciljevi postići i dodjeljuje sredstva u tu svrhu. Taj plan provedbe trebao bi uključivati sve relevantne elemente potrebne za ispunjavanje obveza, kao što su proračunska sredstva i tehnološki razvoj, prema potrebi i u skladu s pravom Unije. Takve bi tvrdnje trebala provjeriti i stručna treća strana, koja bi trebala biti neovisna o trgovcu, ne biti u sukobu interesa, imati iskustvo i stručnost u pitanjima okoliša te bi joj trebalo omogućiti redovito praćenje napretka trgovca s obzirom na te obveze i ciljeve, uključujući ključne etape za njihovo postizanje. Trgovci bi trebali osigurati da su redoviti nalazi stručne treće strane dostupni potrošačima.

(5) Druga potencijalno zavaravajuća poslovna praksa koju treba dodati određenim praksama iz članka 6. stavka 2. Direktive 2005/29/EZ jest oglašavanje pogodnosti za potrošače koje su nevažne i nisu izravno povezane s bilo kojom značajkom tog određenog proizvoda ili poslovanja i koje bi potrošače mogle zavarati o tome da su korisniji za potrošače, okoliš ili društvo od drugih proizvoda ili poslovanja trgovaca iste vrste, na primjer, tvrdnja da određena robna marka vode u boci ne sadržava gluten ili tvrdnja da listovi papira ne sadržavaju plastiku.

(6) Usporedba proizvoda na temelju njihovih okolišnih ili društvenih obilježja ili aspekata kružnosti, kao što su trajnost, mogućnost popravka ili recikliranja sve je češća metoda pri stavljanju proizvoda na tržište koja bi mogla zavarati potrošače koji nisu uvijek u mogućnosti ocijeniti pouzdanost tih informacija. Kako bi se osiguralo da takve usporedbe ne zavaravaju potrošače, trebalo bi izmijeniti članak 7. Direktive 2005/29/EZ tako da se zahtijeva da trgovci potrošačima pruže informacije o metodi usporedbe, proizvodima koji su predmet usporedbe i dobavljačima tih proizvoda te o mjerama za ažuriranje informacija. Time bi se trebalo osigurati da potrošači pri upotrebi takvih usluga donose utemeljenije odluke o poslu. Trebalo bi osigurati da su takve usporedbe objektivne posebno usporedbom proizvoda koji imaju istu funkciju, upotrebljavajući zajedničku metodu i zajedničke pretpostavke te usporedbom materijala i provjerljivih obilježja proizvoda koji se uspoređuju.

(7) Oznake održivosti mogu se odnositi na mnoga obilježja proizvoda, procesa ili poslovanja te je ključno osigurati njihovu transparentnost i vjerodostojnost. Stoga, prikazivanje oznaka održivosti koje se ne temelje na programu certificiranja ili koje nisu utvrdila javna tijela trebalo bi zabraniti uvrštavanjem takve prakse na popis u Prilogu I. Direktivi 2005/29/EZ. Prije isticanja oznake održivosti trgovac bi trebao osigurati da u skladu s javno dostupnim uvjetima programa certificiranja ona ispunjava minimalne uvjete u pogledu transparentnosti i vjerodostojnosti, uključujući postojanje objektivnog praćenja usklađenosti sa zahtjevima programa. Takvo praćenje trebala bi provoditi treća strana čija je stručnost i neovisnost i od vlasnika programa i od trgovca osigurana na temelju međunarodnih, Unijinih ili nacionalnih normi i postupaka, na primjer dokazivanjem sukladnosti s relevantnim međunarodnim normama, kao što je ISO 17065 „Ocjenjivanje sukladnosti – zahtjevi za tijela koja provode

certifikaciju proizvoda, procesa i usluga" ili s pomoću mehanizama predviđenih Uredbom (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]). Prikazivanje oznaka održivosti i dalje je moguće bez programa certificiranja kad je takve oznake utvrdilo javno tijelo ili ako je riječ o dodatnim oblicima izražavanja i prezentiranja hrane koji se koriste u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]).

Primjeri oznaka održivosti koje su utvrdila javna tijela su logotipi koji se dodjeljuju ako su u skladu sa zahtjevima uredaba (EZ) br. 1221/2009 ([6]) ili (EZ) br. 66/2010 ([7]) Europskog parlamenta i Vijeća. Neki certifikacijski žigovi, kako su definirani u članku 27. Direktive (EU) 2015/2436 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]), mogu funkcionirati i kao oznake održivosti ako se njima promiču proizvod, proces ili poslovanje s obzirom na, primjerice, njegove okolišne ili društvene značajke ili oboje. Trgovac bi takve certifikacijske oznake trebao moći prikazivati samo ako su ih utvrdila javna tijela ili ako se temelje na programu certificiranja. To pravilo dopunjuje točku 4. Priloga I. Direktivi 2005/29/EZ kojom se zabranjuje tvrditi da je trgovca, poslovnu praksu trgovca ili proizvod odobrilo, preporučilo ili potvrdilo javno ili drugo tijelo ako to nije slučaj ili iznositi takvu tvrdnju ako nisu ispunjeni uvjeti odobrenja, preporuke ili dopuštenja. Dobrovoljni tržišni standardi i dobrovoljni javni standardi za zelene i održive obveznice nisu prvenstveno usmjereni na male ulagatelje i podliježu posebnim zakonima. Zbog toga se ti standardi ne bi trebali smatrati oznakama održivosti na temelju ove Direktive. Važno je da javna tijela, koliko je to moguće i u skladu s pravom Unije, promiču mjere za olakšavanje pristupa oznakama održivosti za mala i srednja poduzeća.

(8) U slučajevima u kojima prikazivanje oznake održivosti uključuje tržišno komuniciranje koje sugerira ili stvara dojam da proizvod pozitivno utječe ili ne utječe na okoliš ili da je manje štetan za okoliš od konkurentskih proizvoda, trebalo bi smatrati da i takva oznaka o održivosti predstavlja tvrdnju o prihvatljivosti za okoliš.

(9) Trebalo bi izmijeniti i Prilog I. Direktivi 2005/29/EZ kako bi se zabranilo iznošenje opće tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš koja ne obuhvaća priznatu izvrsnu okolišnu učinkovitost relevantnu za tvrdnju. Primjeri općih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš uključuju „prihvatljivo za okoliš", „ekološki prihvatljivo", „zeleno", „prijatelj prirode", „ekološki", „dobro za okoliš", „klimatski prihvatljivo", „nježno za okoliš", „ugljično prihvatljivo", „energetski učinkovito", „biorazgradivo", „biobazirano" ili slični navodi koji sugeriraju ili stvaraju dojam da je riječ o proizvodu izvrsne okolišne učinkovitosti. Takve opće tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš trebale bi biti zabranjene kad nije moguće dokazati priznatu izvrsnu okolišnu učinkovitost. Kad god je specifikacija tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš jasno i na uočljiv način navedena na istom mediju, kao što je isti reklamni spot, ambalaža proizvoda ili sučelje za internetsku prodaju, tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš ne smatra se općom tvrdnjom o prihvatljivosti za okoliš. Na primjer, tvrdnja „klimatski prihvatljiva ambalaža" bila bi opća tvrdnja, a tvrdnja da „100 % energije koja se upotrebljava za proizvodnju ove ambalaže dolazi iz obnovljivih izvora" bila bi specifična tvrdnja koja ne bi bila obuhvaćena ovom zabranom, ne dovodeći u pitanje druge odredbe Direktive 2005/29/EZ koje se i dalje primjenjuju na te specifične tvrdnje. Nadalje, tvrdnja iznesena u pisanom obliku ili usmeno u kombinaciji s implicitnim tvrdnjama kao što su boje ili slike mogla bi predstavljati opću tvrdnju o prihvatljivosti za okoliš.

([4]) Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

([5]) Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011., str. 18.).

([6]) Uredba (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 761/2001 i odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/EZ (SL L 342, 22.12.2009., str. 1.).

([7]) Uredba (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a (SL L 27, 30.1.2010., str. 1.).

([8]) Direktiva (EU) 2015/2436 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2015. o usklađivanju zakonodavstava država članica o žigovima (SL L 336, 23.12.2015., str. 1.).

(10) Priznata izvrsna okolišna učinkovitost može se dokazati usklađenošću s Uredbom (EZ) br. 66/2010, sa službeno priznatim EN ISO 14024 programima dodjele znaka za okoliš u državama članicama ili time što odgovara najvišoj okolišnoj učinkovitosti za određeno okolišno obilježje u skladu s drugim primjenjivim pravom Unije, kao što je klasa A u skladu s Uredbom (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]). Predmetna priznata izvrsna okolišna učinkovitost trebala bi biti relevantna za čitavu tvrdnju. Na primjer, opća tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš kao što je „energetski učinkovito" mogla bi se iznijeti na temelju priznate izvrsne okolišne učinkovitosti u skladu s Uredbom (EU) 2017/1369. Suprotno tomu, opća tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš kao što je „biorazgradivo" ne bi se mogla iznijeti na temelju priznate izvrsne okolišne učinkovitosti u skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010 ako u posebnim kriterijima znaka za okoliš EU-a ne postoje zahtjevi za biorazgradivost koji se odnose na predmetni proizvod. Slično tome, trgovac ne bi trebao iznositi opće tvrdnje kao što su „svjesno", „održivo" ili „odgovorno" koje se temelje isključivo na priznatoj izvrsnoj okolišnoj učinkovitosti jer se takve tvrdnje, osim na okolišna obilježja, odnose i na druga obilježja, kao što su društvena obilježja.

(11) Iznošenje tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš cjelokupnog proizvoda ili cjelokupnog poslovanja trgovca za okoliš kad se ona zapravo odnosi samo na određeni aspekt proizvoda ili na specifičnu, nereprezentativnu djelatnost poslovanja trgovca još je jedna zavaravajuća poslovna praksa koja bi trebala biti zabranjena u svim okolnostima i stoga dodana na popis u Prilogu I. Direktivi 2005/29/EZ. Ta bi se zabrana, na primjer, primjenjivala kad bi se proizvod stavio na tržište kao proizvod „izrađen od recikliranog materijala", čime bi se stvorio dojam da je cijeli proizvod izrađen od recikliranog materijala iako je zapravo samo ambalaža izrađena od recikliranog materijala ili kad trgovac ostavlja dojam da se koristi samo obnovljivim izvorima energije iako nekoliko njegovih poslovnih postrojenja i dalje upotrebljava fosilna goriva. U skladu s time, zabrana ne bi trebala spriječiti trgovca da navodi tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš svojeg cjelokupnog poslovanja, pod uvjetom da su te tvrdnje točne i provjerljive te da se njima ne precjenjuju koristi za okoliš, kao što bi bilo slučaju u drugom navedenom primjeru, ako bi trgovac izvijestio o smanjenju upotrebe fosilnih goriva u svom cjelokupnom poslovanju.

(12) Posebno je važno zabraniti iznošenje tvrdnji, koje se temelje na neutralizaciji emisija stakleničkih plinova, da proizvod, bez obzira na to radi li se o robi ili usluzi, ima neutralan, smanjen ili pozitivan utjecaj na okoliš u smislu emisija stakleničkih plinova. Takve bi tvrdnje trebale biti zabranjene u svim okolnostima i dodane na popis u Prilogu I. Direktivi 2005/29/EZ jer zavaravaju potrošače tjerajući ih da povjeruju da se takve tvrdnje odnose na sam proizvod ili na isporuku tog proizvoda i njegovu proizvodnju ili zbog toga što kod potrošača stvaraju pogrešan dojam da konzumacija tog proizvoda nema utjecaj na okoliš. Primjeri su takvih tvrdnji „klimatski neutralno", „certificirano CO_2 neutralno", „ugljično pozitivno", „klimatski neutralno", „klimatski kompenzirano", „smanjen utjecaj na klimu" i „ograničen CO_2 otisak". Takve bi tvrdnje trebale biti dopuštene samo ako se temelje na stvarnim učincima predmetnog proizvoda tijekom životnog ciklusa, a ne na neutralizaciji emisija stakleničkih plinova izvan vrijednosnog lanca proizvoda jer prvo i drugo nisu ekvivalenti. Takva zabrana ne bi trebala spriječiti poduzeća da oglašavaju svoja ulaganja u inicijative za zaštitu okoliša, uključujući projekte ugljičnih kredita, pod uvjetom da takve informacije pružaju na način koji nije zavaravajući i koji je u skladu sa zahtjevima utvrđenima u pravu Unije.

(13) Posebnim pravnim aktima Unije morat će se utvrditi dodatni zahtjevi u pogledu tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš. Ti novi zahtjevi doprinijet će cilju Komunikacije Komisije od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu da se kupcima omogući donošenje održivijih odluka i smanjiti rizik od manipulativnog zelenog marketinga pouzdanim, usporedivim i provjerljivim informacijama.

(14) Stavljanje robe na tržište diljem država članica uz tvrdnju da je identična iako se u stvarnosti značajno razlikuje po sastavu ili obilježjima mogla bi zavarati potrošače i navesti ih da donesu odluku o poslu koju inače ne bi donijeli. Takvim se marketinškim praksama izričito bavi članak 6. stavak 2. točka (c) Direktive 2005/29/EZ, uveden Direktivom (EU) 2019/2161 Europskog parlamenta i Vijeća ([10]) koju države članice moraju primjenjivati od 28. svibnja 2022. Komisija će 2024. procijeniti primjenu Direktive (EU) 2019/2161, uključujući članak 6. stavak 2.

([9]) Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1.).

([10]) Direktiva (EU) 2019/2161 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i direktiva 98/6/EZ, 2005/29/EZ te 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu boljeg izvršavanja i modernizacije pravila Unije o zaštiti potrošača (SL L 328, 18.12.2019., str. 7.).

točku (c) Direktive 2005/29/EZ, i trebaju li te prakse podlijegati strožim zahtjevima, uključujući zabranu u Prilogu I., te će izvijestiti o tome. Nove odredbe protiv praksi manipulativnog zelenog marketinga u ovoj Direktivi također bi se trebale primjenjivati na prakse u kojima se verzije istog proizvoda stavljaju na tržište kao identične u različitim državama članicama unatoč tome što imaju značajne razlike kako je navedeno u članku 6. stavku 2. točki (c) Direktive 2005/29/EZ.

(15) Trebalo bi biti zabranjeno iznošenje zahtjeva koji su propisani zakonom za sve proizvode unutar relevantne kategorije proizvoda na tržištu Unije, uključujući uvezene proizvode, kao razlikovnog obilježja ponude trgovca, i to u svim okolnostima, te bi to stoga trebalo dodati na popis u Prilogu I. Direktivi 2005/29/EZ. Ta bi se zabrana trebala primjenjivati, na primjer, ako trgovac oglašava dotični proizvod kao proizvod koji ne uključuje određenu kemijsku tvar kad je ta tvar već zabranjena zakonom za sve proizvode unutar te kategorije proizvoda u Uniji. S druge strane, tom zabranom ne bi trebale biti obuhvaćene poslovne prakse kojima se promiče usklađenost trgovaca ili proizvoda s pravnim zahtjevima koji se primjenjuju samo na neke proizvode, ali ne i na druge konkurentske proizvode iste kategorije na tržištu Unije, kao što su proizvodi koji su podrijetlom izvan Unije. Moglo bi se dogoditi da određeni proizvodi na tržištu moraju biti u skladu s određenim pravnim zahtjevima, dok drugi proizvodi iz iste kategorije proizvoda ne moraju biti u skladu s tim zahtjevima. Na primjer, u pogledu ribljih proizvoda koji su proizvedeni održivo u skladu s pravom Unije, bilo bi dopušteno promicati obilježja održivosti tih proizvoda koja su usklađena s pravnim zahtjevima Unije ako riblji proizvodi podrijetlom iz treće zemlje koji se nude na tržištu Unije ne moraju podlijegati tim pravnim zahtjevima Unije.

(16) Kako bi se poboljšala dobrobit potrošača, izmjenama Direktive 2005/29/EZ trebalo bi obuhvatiti i nekoliko praksi povezanih s ranim zastarijevanjem, uključujući prakse ranog planiranog zastarijevanja, koje se smatraju poslovnom politikom koja uključuje namjerno planiranje ili dizajniranje proizvoda s ograničenim vijekom trajanja kako bi proizvod prerano zastario ili postao nefunkcionalan nakon određenog vremena ili nakon unaprijed određenog intenziteta korištenja. Kupnja proizvoda za koje se očekuje da će trajati dulje nego što zapravo traju štetna je za potrošače. Nadalje, prakse ranog zastarijevanja općenito negativno utječu na okoliš u obliku povećanog otpada te povećane potrošnje energije i materijala. Informacijama o praksi ranog zastarijevanja također bi se moglo smanjiti količinu otpada i time doprinijeti održivijoj potrošnji.

(17) U okviru Priloga I. Direktivi 2005/29/EZ trebalo bi biti zabranjeno i uskraćivanje informacija potrošačima o činjenici da će ažuriranje softvera negativno utjecati na funkcioniranje robe s digitalnim elementima ili na upotrebu digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga. Općenito se očekuje da trgovci odgovorni za razvoj ažuriranja softvera imaju takve informacije, dok se u drugim slučajevima trgovci mogu osloniti na pouzdane informacije koje pružaju, primjerice, programeri softvera, dobavljači ili nadležna nacionalna tijela. Na primjer, kad poziva potrošače da ažuriraju operativni sustav na svojem pametnom telefonu, trgovac ne bi trebao potrošaču uskratiti informaciju o tome da će takvo ažuriranje negativno utjecati na funkcioniranje bilo koje značajke pametnog telefona, kao što su baterija, funkcioniranje određenih aplikacija ili da će uzrokovati potpuno usporavanje pametnog telefona. Zabrana bi se trebala primjenjivati na svako ažuriranje, uključujući sigurnosna i funkcionalna ažuriranja. Kad je riječ o ažuriranjima, uključujući sigurnosna ažuriranja, koja su potrebna kako bi roba, digitalni sadržaj i digitalna usluga bili usklađeni, trebali bi se također primjenjivati članak 8. Direktive (EU) 2019/770 Europskog parlamenta i Vijeća ([11]) i članak 7. Direktive (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća ([12]). Time se ne dovodi u pitanje članak 19. Direktive (EU) 2019/770.

([11]) Direktiva (EU) 2019/770 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga (SL L 136, 22.5.2019., str. 1.)

([12]) Direktiva (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ (SL L 136, 22.5.2019., str. 28.).

(18) Ažuriranja softvera koja su sigurnosna ažuriranja potrebna su za sigurnu uporabu proizvoda, dok ažuriranja koja se odnose na poboljšanje značajki funkcionalnosti nisu potrebna. Stoga bi Direktivom 2005/29/EZ trebalo zabraniti da se ažuriranje softvera koje samo poboljšava značajke funkcionalnosti predstavlja kao potrebno kako bi proizvod ostao usklađen.

(19) Tržišno komuniciranje za robu koja sadržava značajku uvedenu radi ograničavanja njezine trajnosti poslovna je praksa koja je štetna za potrošače i okoliš jer se njome potiče prodaja takve robe, što dovodi do većih troškova za potrošače i nepotrebne uporabe resursa, proizvodnje otpada i emisija stakleničkih plinova. Stoga bi takvo tržišno komuniciranje trebalo biti zabranjeno ako su informacije o značajki i njezinim učincima na trajnost robe dostupne trgovcu. Primjer takve značajke može biti softver koji onemogućuje ili smanjuje funkcionalnost robe nakon određenog vremena ili dio hardvera koji je dizajniran tako da se pokvari nakon određenog vremena. To bi također mogao biti nedostatak u dizajnu ili proizvodnji koji, unatoč tome što nije uveden kao značajka za tu svrhu, rezultira preranim nedostatkom robe ako se ne otkloni nakon što je trgovac obaviješten o postojanju značajke i njezinim učincima. U kontekstu te zabrane tržišno komuniciranje uključuje komunikaciju namijenjenu izravnoj ili neizravnoj promidžbi robe. Proizvodnja robe i njezino stavljanje na tržište ne predstavljaju tržišno komuniciranje. Cilj te zabrane trebao bi biti usmjeren uglavnom na trgovce koji su i proizvođači robe jer su oni ti koji određuju trajnost robe.

Stoga, općenito, kad se utvrdi da roba sadržava značajku kojom se ograničava trajnost, od proizvođača te robe trebalo bi se očekivati da bude svjestan te značajke i njezina učinka na trajnost te robe. Međutim, ova zabrana trebala bi biti usmjerena na trgovce koji nisu proizvođači robe, kao što su prodavatelji, ako su im dostupne pouzdane informacije o značajkama i njezinim učincima na trajnost, kao što su izjava nadležnog nacionalnog tijela ili informacije koje je pružio proizvođač. Zabrana bi se stoga trebala primjenjivati čim su takve informacije dostupne trgovcu, bez obzira na to je li trgovac zaista upoznat s tim informacijama ili ne, primjerice jer ih je zanemario. Da bi se takva poslovna praksa smatrala nepoštenom, ne bi trebalo biti potrebno dokazati da je svrha značajke poticanje na zamjenu predmetne robe, već bi bilo dovoljno dokazati da je značajka uvedena kako bi se ograničila trajnost robe. Ova zabrana dopunjuje i ne utječe na pravna sredstva dostupna potrošačima u slučaju neusklađenosti robe na temelju Direktive (EU) 2019/771. Upotrebu značajki koje ograničavaju trajnost robe trebalo bi razlikovati od proizvodnih praksi u kojima se primjenjuju materijali ili postupci koji su općenito niske kvalitete i koji zbog toga utječu na ograničenu trajnost robe. Neusklađenost robe koja je posljedica primjene materijala ili postupaka niske kvalitete i dalje bi trebala biti uređena pravilima o usklađenosti robe utvrđenima u Direktivi (EU) 2019/771.

(20) Praksa iznošenja lažne tvrdnje da roba ima određenu trajnost u smislu vremena uporabe ili intenziteta u uobičajenim uvjetima uporabe još je jedna praksa koja bi trebala biti zabranjena u okviru Priloga I. Direktivi 2005/29/EZ. To bi bio slučaj, na primjer, ako trgovac informira potrošače da se očekuje da će perilica rublja trajati određeni broj ciklusa pranja u skladu s normalnom očekivanom upotrebom navedenom u uputama, dok stvarna upotreba perilice rublja u propisanim uvjetima pokazuje da to nije slučaj. Takve tvrdnje u velikoj mjeri iznose proizvođači jer su oni ti koji određuju trajnost robe. Stoga se općenito očekuje da su trgovci koji su također proizvođači robe svjesni lažnih tvrdnji u pogledu trajnosti robe, dok bi se drugi trgovci, kao što su prodavatelji, trebali osloniti na pouzdane informacije koje su im dostupne, primjerice na temelju izjave nadležnog nacionalnog tijela ili informacija koje je pružio proizvođač. Neusklađenost robe koja je posljedica povremenih pogrešaka u proizvodnji robe i dalje bi trebala biti uređena pravilima o usklađenosti robe utvrđenima u Direktivi (EU) 2019/771.

(21) Slično tome, Prilog I. Direktivi 2005/29/EZ trebalo bi izmijeniti i kako bi se zabranilo predstavljanje proizvoda tako da se iznose tvrdnje da se proizvod može popraviti, iako to nije slučaj.

(22) Zabrana tih praksi u odnosu na trajnost i mogućnost popravka u Direktivi 2005/29/EZ pružila bi tijelima za zaštitu potrošača država članica dodatni provedbeni alat za bolju zaštitu interesa potrošača u slučajevima u kojima trgovci ne poštuju zahtjeve u pogledu trajnosti i mogućnosti popravka robe u skladu s pravom Unije koje se odnosi na određene proizvode.

(23) Navođenje potrošača na zamjenu ili dopunu potrošnog materijala proizvoda ranije nego što bi to inače bilo potrebno iz tehničkih razloga još je jedna praksa povezana s ranim zastarijevanjem koja bi trebala biti zabranjena i dodana na popis u Prilogu I. Direktivi 2005/29/EZ. Takvim se praksama potrošača zavarava da roba više neće biti funkcionalna ako se njezin potrošni materijal ne zamijeni, što kupca navodi na kupnju više potrošnog materijala nego što je potrebno. Na primjer, trebala bi biti zabranjena praksa pozivanja potrošača, putem postavki pisača, da zamijeni spremnike s tintom pisača prije nego što su zapravo prazni kako bi se potaknula kupnja dodatnih spremnika s tintom.

(24) Prilog I. Direktivi 2005/29/EZ trebalo bi izmijeniti i kako bi se zabranilo uskraćivanje informacija kojima se potrošač informira o narušenoj funkcionalnosti robe pri upotrebi potrošnog materijala, rezervnih dijelova ili pribora koje nije pružio izvorni proizvođač. Na primjer, ako je pisač dizajniran tako da je njegova funkcionalnost ograničena pri upotrebi spremnika s tintom koje nije pružio izvorni proizvođač pisača, te informacije ne bi trebale biti skrivene od potrošača jer bi takva praksa mogla zavarati potrošača tako da ga navede da kupi alternativni spremnik s tintom koji se ne može upotrebljavati za taj pisač, što bi uzrokovalo nepotrebne tokove otpada ili dodatne troškove za potrošača. Slično tome, ako je pametni uređaj dizajniran tako da je njegova funkcionalnost ograničena pri upotrebi punjača ili rezervnih dijelova koje nije pružio izvorni proizvođač, te informacije ne bi trebale biti skrivene od potrošača u trenutku kupnje. Također bi trebalo biti zabranjeno zavaravanje potrošača da vjeruje da će upotreba potrošnog materijala, rezervnih dijelova ili pribora koje nije isporučio izvorni proizvođač narušiti funkcionalnost robe kada to nije slučaj. Općenito se očekuje da trgovci koji su također proizvođači robe imaju te informacije, dok bi se drugi trgovci, kao što su prodavatelji, trebali osloniti na pouzdane informacije koje su im dostupne, primjerice na temelju izjave nadležnog nacionalnog tijela ili informacija koje je pružio proizvođač.

(25) Kako bi potrošači donosili utemeljenije odluke te kako bi se potaknula potražnja i ponuda trajnije robe, za sve vrste robe trebalo bi prije sklapanja ugovora pružiti specifične informacije o trajnosti i mogućnosti popravka proizvoda. Štoviše, kad je riječ o robi s digitalnim elementima, digitalnom sadržaju i digitalnim uslugama, potrošače bi trebalo informirati o razdoblju u kojem je dostupno besplatno ažuriranje softvera. Stoga bi Direktivu 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([13]) trebalo izmijeniti kako bi se potrošačima pružile predugovorne informacije o trajnosti, mogućnosti popravka i dostupnosti ažuriranja. Informacije bi se potrošačima trebale pružati na jasan i razumljiv način te u skladu sa zahtjevima za pristupačnost iz Direktive (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća ([14]). Obveza pružanja tih informacija potrošačima dopunjuje i ne utječe na prava potrošača predviđena u direktivama (EU) 2019/770 i (EU) 2019/771.

(26) Dobar je pokazatelj trajnosti robe proizvođačevo komercijalno jamstvo trajnosti u smislu članka 17. Direktive (EU) 2019/771. Proizvođačevo komercijalno jamstvo trajnosti obveza je proizvođača prema potrošaču u pogledu trajnosti robe. Točnije to je obveza da će roba zadržati svoje funkcije i radne značajke tijekom uobičajene upotrebe. Kako bi se potrošače informiralo o činjenici da se za određenu robu nudi jamstvo trajnosti, tu bi informaciju trebalo pružiti potrošaču uporabom usklađene oznake. Od trgovaca koji prodaju robu trebalo bi zahtijevati da informiraju potrošače o postojanju i trajanju svakog komercijalnog jamstva trajnosti koje proizvođač nudi bez dodatnih troškova, koje obuhvaća robu u cijelosti i koje traje dulje od dvije godine, ako proizvođač takve informacije stavlja na raspolaganje trgovcu. Od trgovca se ne bi trebalo zahtijevati da aktivno traži takve informacije od proizvođača, na primjer, pretraživanjem na internetskim stranicama koje se odnose na određeni proizvod. Kako bi se izbjeglo da potrošači miješaju komercijalno jamstvo trajnosti i zakonsko jamstvo usklađenosti, potrošače bi na usklađenoj oznaci trebalo podsjetiti da također imaju pravo na zakonsko jamstvo usklađenosti.

([13]) Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 304, 22.11.2011., str. 64.).

([14]) Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL L 151, 7.6.2019., str. 70.).

(27) Najnovija izvješća pokazuju da potrošači često nisu svjesni svojih zakonskih prava na temelju Direktive (EU) 2019/771. Stoga bi u usklađenoj obavijesti trebalo podsjetiti potrošače na postojanje zakonskog jamstva usklađenosti i njegove glavne elemente, uključujući njegovo minimalno trajanje od dvije godine i opće upućivanje na mogućnost da trajanje zakonskog jamstva usklađenosti može biti dulje u skladu s nacionalnim pravom. Time će se spriječiti moguća zabuna s informacijama o komercijalnom jamstvu trajnosti.

(28) Usklađena oznaka trebala bi biti istaknuta na uočljiv način i upotrebljavati se na način koji potrošačima omogućuje da lako utvrde koja konkretna roba ostvaruje korist od komercijalnog jamstva trajnosti koje proizvođač nudi bez dodatnih troškova, koje obuhvaća čitavu robu i traje dulje od dvije godine, na primjer stavljanjem oznake izravno na ambalažu određene robe, isticanjem oznake na uočljiv način na polici na koju se roba obuhvaćena takvim jamstvom stavlja ili stavljanjem oznake izravno uz sliku robe u slučaju prodaje na internetu. Proizvođači koji nude takva komercijalna jamstva trajnosti mogu sami staviti usklađenu oznaku izravno na određenu robu ili na njezinu ambalažu kako bi ostvarili korist od komercijalne prednosti. Trgovci bi trebali osigurati da je usklađena oznaka jasno vidljiva. Usklađena obavijest trebala bi u međuvremenu biti opći podsjetnik potrošačima o zakonskom jamstvu usklađenosti primjenjivim na svu robu u skladu s Direktivom (EU) 2019/771. Usklađena obavijest trebala bi biti istaknuta na uočljiv način, primjerice kao lako uočljiv plakat na zidu u trgovini, uz blagajnu ili, u slučaju internetske prodaje, kao opći podsjetnik na internetskoj stranici trgovca koji prodaje robu.

(29) Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u pogledu dizajna i sadržaja usklađene oznake i usklađene obavijesti. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([15]).

(30) S obzirom na minimalno trajanje zakonskog jamstva usklađenosti od dvije godine kako je predviđeno Direktivom (EU) 2019/771 i činjenicu da do mnogih nedostataka na proizvodu dolazi nakon tog razdoblja, obveza trgovca da informira potrošače o postojanju i trajanju proizvođačeva komercijalnog jamstva trajnosti korištenjem usklađene oznake trebala bi se primjenjivati samo na komercijalna jamstva trajnosti koja se nude za razdoblja dulja od dvije godine. Osim toga, usklađena oznaka također bi trebala podsjetiti potrošače na postojanje zakonskog jamstva usklađenosti.

(31) Kako bi se potrošačima olakšalo donošenje utemeljene odluke o poslu pri usporedbi robe prije sklapanja ugovora, trgovci bi trebali informirati potrošače o postojanju i trajanju proizvođačeva komercijalnog jamstva trajnosti za robu u cijelosti, a ne za određene komponente robe.

(32) Proizvođač i prodavatelj trebali bi i dalje moći slobodno nuditi druge vrste komercijalnih jamstava i postprodajnih usluga. Međutim, informacije koje se potrošaču pružaju o drugim komercijalnim jamstvima ili uslugama ne bi smjele zbuniti potrošača u pogledu postojanja i trajanja komercijalnog jamstva trajnosti koje proizvođač nudi bez dodatnih troškova, a koje obuhvaća robu u cijelosti i traje dulje od dvije godine, i za koje se upotrebljava usklađena oznaka.

(33) Kako bi potrošači mogli donositi utemeljenije odluke i kako bi se promicalo tržišno natjecanje između proizvođača u pogledu trajnosti robe s digitalnim elementima, trgovci koji prodaju takvu robu trebali bi informirati potrošače o minimalnom razdoblju u kojem se proizvođač obvezuje pružati ažuriranje softvera za takvu robu, bilo da je ono izraženo vremenskim trajanjem ili upućivanjem na datum. Isto tako, trgovci koji nude digitalni sadržaj i digitalne usluge trebali bi informirati potrošače o minimalnom razdoblju tijekom kojeg se pružatelj digitalnog sadržaja ili digitalne usluge obvezuje pružati ažuriranja softvera, uključujući sigurnosna ažuriranja koja su potrebna radi

([15]) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

održavanja usklađenosti digitalnog sadržaja i digitalnih usluga. Tom bi se obvezom trebalo osigurati da potrošači te informacije dobiju na jednostavan i jasan način koji im omogućuje usporedbu različitih minimalnih razdoblja. Time se ne dovode u pitanje obveze utvrđene u pravu Unije, posebno u direktivama (EU) 2019/770 i (EU) 2019/771 i, ako je to primjenjivo, u pravu Unije koje se odnosi na određene proizvode. Informacije o ažuriranju softvera trebale bi se pružati na način koji nije zavaravajući na temelju Direktive 2005/29/EZ. Trgovac bi trebao biti obvezan pružiti te informacije samo ako je proizvođač ili pružatelj takve informacije stavio na raspolaganje.

(34) U skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (e) i člankom 6. stavkom 1. točkom (m) Direktive 2011/83/EU, prije nego što ugovor postane obvezujući za potrošača trgovci su obvezni informirati potrošača o postojanju i uvjetima postprodajnih usluga, uključujući usluge popravka, ako se takve usluge pružaju. Osim toga, kako bi se potrošačima omogućilo da donesu utemeljenu odluku o poslu i odaberu robu koju je lakše popraviti, trgovci bi, ako je to primjenjivo, trebali prije nego što ugovor postane obvezujući za potrošača navesti ocjenu popravljivosti robe kako ju je naveo proizvođač i kako je utvrđena na razini Unije.

(35) Kako bi se osiguralo da su potrošači dobro informirani o mogućnosti popravka robe koju kupuju, ako ocjena popravljivosti nije utvrđena na razini Unije, trgovci bi trebali osigurati druge relevantne informacije o popravku koje je proizvođač stavio na raspolaganje, kao što su informacije o dostupnosti, procijenjenom trošku i postupku naručivanja rezervnih dijelova koji su potrebni za održavanje usklađenosti robe, dostupnosti uputa za popravak i održavanje i o ograničenjima popravka.

(36) Trgovci bi trebali potrošačima pružiti usklađenu oznaku, informacije o minimalnom razdoblju u kojem se pružaju ažuriranja i informacije o popravku, osim o ocjeni popravljivosti, ako proizvođač ili pružatelj digitalnog sadržaja ili digitalne usluge, u slučaju da se razlikuje od trgovca, stavi relevantne informacije na raspolaganje. Posebno, kad je riječ o robi, trgovac bi potrošačima trebao prenijeti informacije koje je proizvođač pružio trgovcu ili ih je namjeravao na neki drugi način učiniti dostupnima potrošaču prije sklapanja ugovora tako da ih naznači na samom proizvodu, njegovoj ambalaži ili oznakama i naljepnicama koje bi potrošač obično pročitao prije sklapanja ugovora. Od trgovca se ne bi trebalo zahtijevati da aktivno traži takve informacije od proizvođača, na primjer, pretraživanjem na internetskim stranicama o određenom proizvodu. Istodobno bi bilo u interesu proizvođača da proaktivno pružaju takve informacije kako bi ostvarili korist od komercijalne prednosti.

(37) Trgovci bi, ako je to primjenjivo, trebali informirati potrošača o dostupnosti mogućnosti dostave prihvatljivih za okoliš, kao što je isporuka robe teretnim biciklima ili električnim dostavnim vozilima ili mogućnost grupiranja pošiljaka.

(38) Ako ugovor na daljinu koji treba biti sklopljen elektroničkim sredstvom dovodi do obveze plaćanja potrošača, trgovac bi trebao upoznati potrošača s usklađenom oznakom, kad god je predviđena, na jasan i uočljiv način te izravno prije nego što potrošač izvrši svoju narudžbu kako bi se osiguralo da potrošač te informacije uzme u obzir.

(39) Direktive 2005/29/EZ i 2011/83/EU i dalje bi trebale funkcionirati kao „sigurnosna mreža” tako što osiguravaju da se može održati visoka razina zaštite potrošača u svim sektorima dopunjavanjem prava Unije za posebne sektore i za određene proizvode koje ima prednost u slučaju proturječja.

(40) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, odnosno omogućivanje donošenja utemeljenijih odluka potrošača o poslu radi promicanja održive potrošnje, uklanjanje praksi koje štete održivom gospodarstvu i sprečavaju potrošače u odabiru održive potrošnje te osiguravanje bolje i dosljedne primjene pravnog okvira Unije o potrošačima, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog prirode problema koji se odnosi na cijelu Uniju oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

(41) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ([16]), države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive, zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.

(42) Kako bi se olakšala pravilna primjena ove Direktive, važno je da Komisija ažurira smjernice o direktivama 2005/29/EZ i 2011/83/EU kako bi se uzeo u obzir sadržaj ove Direktive,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive 2005/29/EZ

Direktiva 2005/29/EZ mijenja se kako slijedi:

1. u članku 2. prvi stavak mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeća točka:

„(ca) ‚roba' znači roba kako je definirana u članku 2. točki 5. Direktive (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća (*);

_____

(*) Direktiva (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe, izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive 2009/22/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 1999/44/EZ (SL L 136, 22.5.2019., str. 28.).";

(b) dodaju se sljedeće točke:

„(o) ‚tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš' znači svaka poruka ili izjava koja nije obvezna na temelju prava Unije ili nacionalnog prava, u bilo kojem obliku uključujući tekstualno, slikovno, grafičko ili simboličko predstavljanje kao što su oznake, imena robnih marki, imena poduzeća ili proizvoda, u kontekstu tržišnog komuniciranja, u kojima se navodi ili implicira da proizvod, kategorija proizvoda, robna marka ili trgovac pozitivno utječe ili uopće ne utječe na okoliš ili da je manje štetan za okoliš od drugih proizvoda, kategorijâ proizvoda, robnih marki ili trgovaca ili da je poboljšao svoj utjecaj tijekom vremena;

(p) ‚opća tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš' znači svaka tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš u pisanom ili usmenom obliku, uključujući putem audiovizualnih medija, koja nije uključena u oznaku održivosti i ako specifikacija tvrdnje nije jasno i uočljivo navedena na istom mediju;

(q) ‚oznaka održivosti' znači svaki dobrovoljni znak pouzdanosti, znak kvalitete ili istovjetan znak, javni ili privatni, kojim se nastoji izdvojiti i promicati proizvod, postupak ili poslovanje s obzirom na njegova okolišna ili društvena obilježja ili oboje te isključuje bilo koju obveznu oznaku koja se zahtijeva na temelju prava Unije ili nacionalnog prava;

(r) ‚program certificiranja' znači program verifikacije treće strane kojim se potvrđuje da su proizvod, proces ili poslovanje u skladu s određenim zahtjevima, koji omogućuje upotrebu odgovarajuće oznake održivosti i čiji su uvjeti, uključujući zahtjeve, javno dostupni te ispunjavaju sljedeće kriterije:

i. program je otvoren pod transparentnim, poštenim i nediskriminirajućim uvjetima za sve trgovce koji su voljni i sposobni ispuniti zahtjeve programa;

ii. zahtjeve programa izrađuje vlasnik programa uz savjetovanje s relevantnim stručnjacima i dionicima;

([16]) SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

iii. programom se utvrđuju postupci za rješavanje neusklađenosti sa zahtjevima programa i predviđa se povlačenje ili suspendiranje upotrebe oznake održivosti od strane trgovca u slučaju neusklađenosti sa zahtjevima programa; i

iv. praćenje usklađenosti trgovca sa zahtjevima programa podliježe objektivnom postupku i provodi ga treća strana čija se stručnost i neovisnost i od vlasnika programa i od trgovca temelje na međunarodnim, Unijinim ili nacionalnim standardima i postupcima;

(s) ‚priznata izvrsna okolišna učinkovitost' znači okolišna učinkovitost koja je u skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća (*) ili s nacionalnim ili regionalnim programima dodjele znaka za okoliš tipa I. prema normi EN ISO 14024 koji su službeno priznati u državama članicama ili s najvišom okolišnom učinkovitosti u skladu s drugim primjenjivim pravom Unije;

(t) ‚trajnost' znači trajnost kako je definirana u članku 2. točki 13. Direktive (EU) 2019/771;

(u) ‚ažuriranje softvera' znači ažuriranje koje je potrebno radi održavanja usklađenosti robe s digitalnim elementima, digitalnog sadržaja i digitalnih usluga u skladu s Direktivom (EU) 2019/770 Europskog parlamenta i Vijeća (**) i Direktivom (EU) 2019/771, uključujući sigurnosno ažuriranje, ili ažuriranje funkcionalnosti;

(v) ‚potrošni materijal' znači svaka komponenta robe koja se redovno troši i koju je potrebno zamijeniti ili dopuniti da bi roba funkcionirala kako je predviđeno;

(w) ‚funkcionalnost' znači funkcionalnost kako je definirana u članku 2. točki 9. Direktive (EU) 2019/771.;

(*) Uredba (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a (SL L 27, 30.1.2010., str. 1.).
(**) Direktiva (EU) 2019/770 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o isporuci digitalnog sadržaja i digitalnih usluga (SL L 136, 22.5.2019., str. 1.).";

2. članak 6. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) glavna obilježja proizvoda kao što su njegova dostupnost, pogodnosti, rizici, izvedba, sastav, okolišna ili društvena obilježja, pripadajući pribor, aspekti kružnosti kao što su trajnost, mogućnost popravka ili recikliranja, poslijeprodajne usluge za korisnike i rješavanje pritužbi, metoda i datum proizvodnje odnosno nabave, isporuka, spremnost za uporabu, korištenje, količina, specifikacija, zemljopisno odnosno tržišno podrijetlo, rezultati koji se očekuju od njegove uporabe odnosno rezultati i bitna obilježja testova ili kontrola provedenih na proizvodu;";

(b) u stavku 2. dodaju se sljedeće točke:

„(d) iznošenje tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš u vezi s budućom okolišnom učinkovitošću bez jasnih, objektivnih, javno dostupnih i provjerljivih obveza utvrđenih u detaljnom i realističnom planu provedbe koji uključuje mjerljive i vremenski ograničene ciljeve i druge relevantne elemente potrebne za potporu njegovoj provedbi, kao što je raspodjela resursa, i koji redovito provjerava stručna treća strana čiji se nalazi stavljaju na raspolaganje potrošačima;

(e) oglašavanje pogodnosti za potrošače koje su nevažne i ne proizlaze ni iz jednog obilježja proizvoda ili poslovanja.";

3. u članku 7. dodaje se sljedeći stavak:

„7. Ako trgovac pruža uslugu u okviru koje se uspoređuju proizvodi i potrošaču pruža informacije o okolišnim ili društvenim obilježjima ili aspektima kružnosti, kao što su trajnost, mogućnost popravka ili recikliranja, proizvoda ili dobavljača tih proizvoda, informacije o metodi usporedbe, proizvodima koji su predmet usporedbe i dobavljačima tih proizvoda te mjere koje su uspostavljene radi održavanja ažurnosti tih informacija smatraju se bitnim informacijama.";

4. Prilog I. mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Direktivi.

Članak 2.

Izmjene Direktive 2011/83/EU

Direktiva 2011/83/EU mijenja se kako slijedi:

1. u članku 2. umeću se sljedeće točke:

„(14.a) ‚komercijalno jamstvo trajnosti' znači proizvođačevo komercijalno jamstvo trajnosti iz članka 17. Direktive (EU) 2019/771, prema kojem je proizvođač tijekom cijelog razdoblja komercijalnog jamstva trajnosti izravno odgovoran potrošaču za popravak ili zamjenu robe u skladu s člankom 14. Direktive (EU) 2019/771 kad god se pokaže da roba nije trajna;

(14.b) ‚trajnost' znači trajnost kako je definirana u članku 2. točki 13. Direktive (EU) 2019/771;

(14.c) ‚proizvođač' znači proizvođač kako je definiran u članku 2. točki 4. Direktive (EU) 2019/771;

(14.d) ‚ocjena popravljivosti' znači ocjena koja izražava mogućnost popravka robe na temelju usklađenih zahtjeva utvrđenih na razini Unije;

(14.e) ‚ažuriranje softvera' znači besplatno ažuriranje, uključujući sigurnosno ažuriranje, koje je potrebno radi održavanja usklađenosti robe s digitalnim elementima, digitalnog sadržaja i digitalnih usluga u skladu s direktivama (EU) 2019/770 i (EU) 2019/771;";

2. u članku 5. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (e) zamjenjuje se sljedećim:

„(e) podsjetnik na postojanje zakonskog jamstva usklađenosti za robu i njegovih glavnih elemenata, uključujući njegovo minimalno trajanje od dvije godine kako je predviđeno Direktivom (EU) 2019/771, na uočljiv način s pomoću usklađene obavijesti iz članka 22.a ove Direktive;";

(b) umeću se sljedeće točke:

„(ea) ako proizvođač nudi potrošaču komercijalno jamstvo trajnosti bez dodatnih troškova, koje obuhvaća robu u cijelosti i koje traje dulje od dvije godine i stavi te informacije na raspolaganje trgovcu, informacije o tome da ta roba ima takvo jamstvo, njegovo trajanje i podsjetnik na postojanje zakonskog jamstva usklađenosti, na uočljiv način s pomoću usklađene oznake iz članka 22.a;

(eb) podsjetnik na postojanje zakonskog jamstva usklađenosti za digitalni sadržaj i digitalne usluge;

(ec) kada je to primjenjivo, postojanje i uvjeti postprodajnih usluga i komercijalnih jamstava;

(ed) za robu s digitalnim elementima, za digitalni sadržaj i za digitalne usluge, ako proizvođač ili pružatelj stavlja na raspolaganje takve informacije trgovcu, minimalno razdoblje, bilo da je ono izraženo vremenskim trajanjem ili upućivanjem na datum, tijekom kojeg proizvođač ili pružatelj pruža ažuriranja softvera.";

(c) dodaju se sljedeće točke:

„(i) ako je to primjenjivo, ocjenu popravljivosti robe;

(j) ako točka (i) nije primjenjiva i pod uvjetom da proizvođač stavi informacije na raspolaganje trgovcu, informacije o dostupnosti i o postupku naručivanja rezervnih dijelova potrebnih za održavanje usklađenosti robe i procijenjenom trošku tog postupka, o dostupnosti uputa za popravak i održavanje, i o ograničenjima popravka.";

3. u članku 6. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (g) zamjenjuje se sljedećim:

„(g) načine plaćanja, isporuke, uključujući isporuku prihvatljivu za okoliš ako je dostupna, izvršenje, rok do kojeg se trgovac obvezuje isporučiti robu ili izvršiti usluge i, kad je to primjenjivo, postupak koji trgovac primjenjuje za rješavanje reklamacija;";

(b) točka (l) zamjenjuje se sljedećim:

„(l) podsjetnik na postojanje zakonskog jamstva usklađenosti za robu i njegovih glavnih elemenata, uključujući njegovo minimalno trajanje od dvije godine kako je predviđeno Direktivom (EU) 2019/771, na uočljiv način s pomoću usklađene obavijesti iz članka 22.a ove Direktive;";

(c) umeću se sljedeće točke:

„(la) ako proizvođač nudi potrošaču komercijalno jamstvo trajnosti bez dodatnih troškova, koje obuhvaća robu u cijelosti i koje traje dulje od dvije godine i stavi te informacije na raspolaganje trgovcu, informacije o tome da ta roba ima takvo jamstvo, njegovo trajanje i podsjetnik na postojanje zakonskog jamstva usklađenosti, na uočljiv način s pomoću usklađene oznake iz članka 22.a;

(lb) podsjetnik na postojanje zakonskog jamstva usklađenosti za digitalni sadržaj i digitalne usluge;

(lc) za robu s digitalnim elementima, za digitalni sadržaj i za digitalne usluge, ako proizvođač ili pružatelj stavlja na raspolaganje takve informacije trgovcu, minimalno razdoblje, bilo da je ono izraženo vremenskim trajanjem ili upućivanjem na datum, tijekom kojeg proizvođač ili pružatelj pruža ažuriranja softvera.";

(d) dodaju se sljedeće točke:

„(u) ako je to primjenjivo, ocjenu popravljivosti robe;

(v) ako točka (u) nije primjenjiva i pod uvjetom da proizvođač takve informacije stavi na raspolaganje trgovcu, informacije o dostupnosti i postupku naručivanja rezervnih dijelova potrebnih za održavanje sukladnosti robe i procijenjenom trošku tog postupka, o dostupnosti uputa za popravak i održavanje, i o ograničenjima popravka.";

4. u članku 8. stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„2. Ako ugovorom na daljinu koji se sklapa elektroničkim sredstvom potrošač preuzima obvezu plaćanja, trgovac potrošaču jasno i na uočljiv način daje na znanje, i to neposredno prije nego što potrošač pošalje svoju narudžbu, informacije predviđene u članku 6. stavku 1. točkama (a), (e), (la), (o) i (p).";

5. u poglavlju V. umeće se sljedeći članak:

„*Članak 22.a*

Usklađena obavijest i usklađena oznaka

1. Kako bi se osiguralo da su potrošači dobro informirani i da mogu lako razumjeti svoja prava u cijeloj Uniji, za pružanje informacija u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (e) i člankom 6. stavkom 1. točkom (l) upotrebljava se usklađena obavijest, a za pružanje informacija u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (ea) i člankom 6. stavkom 1. točkom (la) upotrebljava se usklađena oznaka.

2. Komisija do 27. rujna 2025. provedbenim aktima određuje dizajn i sadržaj usklađene obavijesti iz stavka 1.

3. Usklađena obavijest sadržava glavne elemente zakonskog jamstva usklađenosti, uključujući njegovo minimalno trajanje od dvije godine kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2019/771 i opće upućivanje na mogućnost da je trajanje zakonskog jamstva usklađenosti dulje u skladu s nacionalnim pravom.

4. Komisija do 27. rujna 2025. provedbenim aktima određuje dizajn i sadržaj usklađene oznake iz stavka 1.

5. Usklađena obavijest i usklađena oznaka moraju biti lako prepoznatljive i razumljive potrošačima, a trgovcima jednostavne za korištenje i reproduciranje.

6. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 27.a.”;

6. umeće se sljedeći članak:

„*Članak 27.a*

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

_____

(*) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).”.

Članak 3.

Izvješća Komisije i preispitivanje

Komisija do 27. rujna 2031. podnosi izvješće o primjeni ove Direktive Europskom parlamentu i Vijeću.

To izvješće uključuje procjenu doprinosa ove Direktive jačanju prava potrošača, posebno djelotvornosti usklađene oznake i usklađene obavijesti u pogledu poboljšanja dostupnosti komercijalnih jamstava trajnosti i njihovog razumijevanja od strane potrošača, kao i osviještenosti potrošača o njihovim pravima na temelju zakonskog jamstva. Nadalje, u izvješću se procjenjuje ukupni doprinos ove Direktive sudjelovanju potrošača u zelenoj tranziciji i njezin učinak na trgovce.

Tom se izvješću, prema potrebi, prilažu relevantni zakonodavni prijedlozi.

Članak 4.

Prenošenje

1. Države članice do 27. ožujka 2026. donose i objavljuju mjere potrebne radi usklađivanja s ovom Direktivom. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

One primjenjuju te mjere od 27. rujna 2026.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 5.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 6.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 28. veljače 2024.

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednik*
R. METSOLA	M. MICHEL

PRILOG

Prilog I. Direktivi 2005/29/EZ mijenja se kako slijedi:

1. umeće se sljedeća točka:

„2.a Isticanje oznake održivosti koja se ne temelji na programu certificiranja ili koju nisu utvrdila javna tijela.”;

2. umeću se sljedeće točke:

„4a. Opća tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš, a da trgovac ne može dokazati priznatu izvrsnu okolišnu učinkovitost relevantnu za tvrdnju.

4.b Tvrdnja o prihvatljivosti cjelokupnog proizvoda ili cjelokupnog poslovanja trgovca za okoliš kad se ona odnosi samo na određeni aspekt proizvoda ili na određenu djelatnost poslovanja trgovca.

4.c Tvrdnja, na temelju kompenzacije stakleničkih plinova, da proizvod ima neutralan, smanjen ili pozitivan utjecaj na okoliš u smislu emisija stakleničkih plinova.”;

3. umeće se sljedeća točka:

„10.a Predstavljanje zahtjeva propisanih zakonom za sve proizvode unutar relevantne kategorije proizvoda na tržištu Unije kao razlikovnog obilježja ponude trgovca.”;

4. umeću se sljedeće točke:

„23.d Uskraćivanje informacija potrošaču o činjenici da će ažuriranje softvera negativno utjecati na funkcioniranje robe s digitalnim elementima ili na upotrebu digitalnog sadržaja ili digitalnih usluga.

23.e Predstavljanje ažuriranja softvera kao nužnog kad se njime samo poboljšava funkcionalnost.

23.f Svako tržišno komuniciranje povezano s robom koja sadržava značajku koja je uvedena kako bi se ograničila njezina trajnost unatoč tome što su informacije o značajki i njezinim učincima na trajnost robe dostupne trgovcu.

23.g Lažna tvrdnja da roba u uobičajenim uvjetima uporabe ima određenu trajnost u smislu vremena ili intenziteta korištenja.

23.h Predstavljanje robe tako da se iznose tvrdnje da se proizvod može popraviti, iako to nije slučaj.

23.i Navođenje potrošača da zamijeni ili dopuni potrošni materijal proizvoda ranije nego što bi to bilo potrebno zbog tehničkih razloga.

23.j Uskraćivanje informacija o narušavanju funkcionalnosti robe pri upotrebi potrošnog materijala, rezervnih dijelova ili pribora koje nije isporučio izvorni proizvođač ili lažna tvrdnja da će do takvog narušavanja doći.”.